

Verdrag, op 28 maart 1958 te Bern tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Zwitserse Bondsstaat gesloten, inzake sociale verzekering

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 6 september 1958.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 8 oktober 1958¹⁾.

's-Gravenhage, 4 september 1958.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands van het op 28 maart 1958 te Bern tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Zwitserse Bondsstaat gesloten Verdrag inzake sociale verzekering, met Aanvullend Protocol (*Trb.* 1958, 65)²⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestreng aan te treffen een toelichtende nota bij het genoemde verdrag.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het verdrag alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Toelichtende nota

Algemeen

Reeds geruime tijd bestonden er plannen om met Zwitserland een verdrag inzake sociale verzekering te sluiten, vooral met het oog op de belangen van het relatief groot aantal Nederlanders, die in Zwitserland verzekerd zijn of geweest zijn ingevolge de Zwitserse Bondswet van 20 december 1946 inzake ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering, welke wet op 1 januari 1948 in werking is getreden. Aangezien de Nederlandse Invaliditeitswet en de Noodwet Ouderdomsvoorziening geen voldoende basis vormden voor een wederkerigheidsregeling op het gebied van de ouderdomsverzekering, is met de voorbereiding van een verdrag met Zwitserland gewacht tot na de totstandkoming van de Algemene Ouderdomswet.

Het verdrag is beperkt tot de ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering en tot de ongevallenverzekering, aangezien in Zwitserland voor de overige takken van sociale verzekering geen uniforme federale voorzieningen zijn getroffen, zodat ten aanzien van die takken, welke veelal wel kantonnaal — en dan soms op basis van vrijwilligheid — zijn geregeld, geen voldoende basis voor een verdragsregeling aanwezig is.

Evenals zulks bij de reeds eerder door Nederland gesloten bilaterale verdragen inzake sociale verzekering het geval is, ligt ook aan het verdrag met Zwitserland ten grondslag het beginsel van gelijkstelling van de wederzijdse onderdanen ten aanzien van de toepassing van elk der nationale wetgevingen. Dit beginsel, neergelegd in artikel 2, heeft tot gevolg, dat een Zwitser in Nederland ten aanzien van de Nederlandse sociale verzekeringswetten, waarop het verdrag van toepassing is, op dezelfde wijze wordt behandeld als een Nederlander, terwijl omgekeerd een Nederlander in Zwitserland aan de Zwitserse wetgeving inzake sociale verzekering dezelfde rechten kan ontlenen als een Zwitser. Aan het beginsel van gelijkheid van behandeling zijn echter in de artikelen 6, 7 en 8 wel enige beperkingen gesteld, waarop bij de artikelsgewijze toelichting wordt teruggekomen.

Het verdrag gaat vervolgens uit van de territoriale werking van de nationale wetgeving. Krachtens dit beginsel, neergelegd

¹⁾ Bij de vaststelling van deze datum is rekening gehouden met de omstandigheid, dat de zitting der Staten-Generaal op 14 en 15 september 1958 gesloten zal zijn.

²⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

in artikel 3, lid 1, wordt de toepasselijkheid van de nationale wetgevingen inzake sociale verzekering in beginsel beperkt tot het grondgebied van elk van de beide Staten.

Artikel 1. Dit artikel bevat een opsomming van de takken van sociale verzekering, waarop het verdrag betrekking heeft, namelijk:

a. de Zwitserse verzekering inzake ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering en de Zwitserse verzekering inzake ongevallen en beroepsziekten;

b. de Nederlandse invaliditeits-, ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering, geregeld in de Invaliditeitswet, en de ouderdomsverzekering, geregeld in de Algemene Ouderdomswet en de Nederlandse verzekering inzake bedrijfsongevallen en beroepsziekten.

Artikel 2. Zoals reeds in het algemeen deel van deze nota werd uiteenzet, is in dit artikel neergelegd het beginsel van de gelijkstelling van de Nederlandse en Zwitserse onderdanen ten aanzien van de toepassing van de sociale verzekeringswetten van beide landen, waarop het verdrag van toepassing is.

Artikel 3. In het eerste lid van dit artikel is het beginsel neergelegd van de territoriale werking van de nationale wetgeving. Een consequente doorvoering van dit beginsel zou evenwel in bepaalde gevallen tot een weinig bevreemdende regeling kunnen leiden. Te denken ware b.v. aan het geval, dat een Nederlandse of Zwitserse arbeider slechts voor betrekkelijk korte tijd in het andere land werkzaamheden verricht voor een in Nederland, onderscheidenlijk in Zwitserland, gevestigde werkgever. Voor deze arbeider is in het tweede lid, onder a, van artikel 3 bepaald, dat gedurende de eerste twaalf maanden van zijn werkzaamheid in het andere land op hem van toepassing blijft de wetgeving van het land, waar de werkgever is gevestigd. In bepaalde gevallen kan de termijn van twaalf maanden worden verlengd.

Ook ten aanzien van het personeel van transportondernemingen wordt van het territorialiteitsbeginsel afgeweken. Dit personeel blijft, ook wanneer het werkzaam is in het andere land, onderworpen aan de wetgeving van het land, waar de zetel van de onderneming is gevestigd (tweede lid, onder b).

Artikel 4. Krachtens dit artikel zal de algemene regel van de territoriale werking van de wetgeving van de beide landen in beginsel ook van toepassing zijn op het in Zwitserland of Nederland werkzame personeel in Nederlandse of Zwitserse diplomatieke of consulaire diensten, alsmede op het personeel in persoonlijke dienst van ambtenaren, verbonden aan diplomatieke en consulaire posten. Op diplomatieke en consulaire beroepsambtenaren is het verdrag evenwel niet van toepassing, terwijl het personeel in diplomatieke of consulaire dienst, dat niet definitief is gevestigd in het land, waar het werkzaam is, onderworpen blijft aan de wetgeving van het land van afkomst.

Artikel 5. Dit artikel opent de mogelijkheid, dat de hoge administratieve autoriteiten, die in artikel 15, lid 2, worden aangeduid, uitzonderingen vaststellen op de bepalingen van de artikelen 3 en 4.

Artikel 6. Dit artikel geeft aan onder welke voorwaarden Nederlanders aanspraak kunnen maken op de normale renten ingevolge de Zwitserse ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering, die het karakter van een volksverzekering draagt. Op grond van de bepalingen van de Zwitserse wetgeving ter zake wordt een normale rente toegekend aan de Zwitserse verzekerde of aan zijn nagelaten betrekkingen, indien gedurende ten minste één vol jaar premie is betaald, en aan de niet-Zwitserse verzekerde of diens nagelaten betrekkingen, indien gedurende ten minste tien jaren premie is betaald. Het bedrag van de rente is afhankelijk van de duur van de verzekering en van het totaal bedrag van de betaalde premies, met dien verstande evenwel, dat voor iedere rente een minimum- en een maximumbedrag geldt. Deze minima en maxima bedragen per jaar voor:

de ouderdomsrenten voor ongehuwden . . . 900 en 1850 franken
de ouderdomsrenten voor gehuwden . . . 1440 en 2960 franken

de weduwenrenten 720 en 1480 franken
de wezenrenten voor halfwezen . . . 360 en 740 franken
de wezenrenten voor volle wezen . . . 540 en 1110 franken

Blijkens lid 1 van artikel 6 hebben Nederlanders onder dezelfde voorwaarden als Zwitsers recht op de normale Zwitserse renten, indien zij hetzij gedurende in totaal vijf volle jaren premie hebben betaald, hetzij gedurende in totaal tien jaren — waarvan de vijf laatste jaren onafgebroken — in Zwitserland hebben gewoond en gedurende die tien jaren ten minste één vol jaar premie hebben betaald.

De nagelaten betrekkingen van een verzekerde, die bedoelde voorwaarden vervult, hebben eveneens recht op de normale rente (lid 2).

Indien niet aan de in het eerste lid genoemde voorwaarden wordt voldaan, worden de premiebijdragen, betaald door de verzekerde en zijn werkgever, terugbetaald (lid 3). De premiebijdrage bedraagt zowel voor de werknemer als voor de werkgever 2 pct. van het loon; voor zelfstandigen bedraagt de premiebijdrage 4 pct. van het inkomen.

Indien de premiebijdragen zijn terugbetaald, kan later aan die bijdragen geen recht op een rente meer worden ontleend (lid 4).

Artikel 7. Dit artikel geeft aan onder welke voorwaarden Nederlanders aanspraak kunnen maken op de Zwitserse overgangsrenten. Op grond van de bepalingen van de Zwitserse wetgeving ter zake wordt aan in Zwitserland wonende Zwitsers, die geen aanspraak kunnen maken op een normale rente, een overgangsrente toegekend, mits 2/3 van hun jaarlijks inkomen bepaalde grenzen niet overschrijdt. Deze grenzen zijn verschillend voor ongehuwden, gehuwde mannen en wezen en voorts afhankelijk van de klasse, waarin de woonplaats van de betrokkene is ingedeeld (stedelijke, halfstedelijke en plattelandsgebieden). De overgangsrente bedraagt per jaar:

voor de ongehuwde bejaarden 840 franken
voor de gehuwde bejaarde mannen 1360 franken
voor de weduwen 680 franken
voor de halfwezen 260 franken
voor de volle wezen 390 franken

Op deze bedragen wordt evenwel een korting toegenast, indien de som van de rente en 2/3 van het inkomen de inkomensgrens overschrijdt.

Blijkens artikel 7 hebben Nederlanders onder dezelfde voorwaarden als Zwitsers — de Nederlanders moeten dus o.m., evenals de Zwitsers, in Zwitserland wonen — recht op de Zwitserse overgangsrenten, indien zij gedurende de tien aan de aanvraag om rente voorafgaande jaren onafgebroken in Zwitserland hebben gewoond.

Artikel 8. Dit artikel bepaalt, dat de Zwitsers onder dezelfde voorwaarden als Nederlanders — de Zwitsers moeten dus evenals de Nederlanders in Nederland wonen — recht hebben op het overgangspensioen, bedoeld in artikel 46 van de Algemene Ouderdomswet, indien zij gedurende de tien aan de aanvraag om pensioen voorafgaande jaren onafgebroken in Nederland hebben gewoond.

In dit verband moge worden opgemerkt, dat, zoals ook uitdrukkelijk in punt 4, onder b, van het Aanvullend Protocol wordt vastgesteld, op grond van het in artikel 2 neergelegde beginsel van gelijkheid van behandeling de Zwitsers voor de toepassing van artikel 44 van de Algemene Ouderdomswet volledig met Nederlanders worden gelijkgesteld, zodat de voordelen, voortvloeiende uit artikel 43 dier wet, aan de Zwitsers onder dezelfde voorwaarden als aan Nederlanders zullen worden toegekend.

Artikel 9. Krachtens lid 1 van dit artikel worden de Nederlandse renten krachtens de Invaliditeitswet, met inbegrip van de toeslagen, en de pensioenen krachtens de Algemene Ouderdomswet aan in Zwitserland verblijvende Zwitsers uitbetaald, terwijl anderzijds de Zwitserse ouderdoms-, weduwen- en wezenrenten, die ingevolge de Zwitserse wetgeving niet aan vreemdelingen, die buiten Zwitserland verblijven, worden uit-

betaald, wel worden uitbetaald aan in Nederland verblijvende Nederlanders.

Opgemerkt moge worden, dat, zoals ook uitdrukkelijk in punt 11 van het Aanvullend Protocol wordt vastgesteld, op grond van lid 1 van artikel 9 de voordelen, voortvloeiende uit artikel 43 van de Algemene Ouderdomswet, ook aan in Zwitserland verblijvende Zwitsers worden uitbetaald.

In lid 2 wordt echter bepaald, dat de uitbetaling aan Nederlanders van de Zwitserse overgangsrenten, die ingevolge de Zwitserse wetgeving niet worden uitbetaald aan buiten Zwitserland verblijvende Zwitsers, eindigt, wanneer de Nederlanders het Zwitsers grondgebied verlaten (onder *a*). Daarnaast zullen de overgangspensioenen, bedoeld in artikel 46 van de Algemene Ouderdomswet, niet meer worden uitbetaald, als de Zwitsers het Nederlands grondgebied hebben verlaten (onder *b*).

Krachtens lid 3 van artikel 9 worden de renten en pensioenen, die door Nederland en Zwitserland worden uitbetaald aan hun eigen onderdanen, die in een derde land verblijven, ook uitbetaald aan de onderdanen van de verdragspartner, die in dat derde land verblijven. Punt 12 van het Aanvullend Protocol bevat een nadere precisering van deze bepaling.

Artikel 10. Op grond van dit artikel wordt voor de opening van het recht op een rente krachtens de Invaliditeitswet rekening gehouden met de tijdvakken van verzekering, vervuld ingevolge de Zwitserse ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering.

Artikel 11. Dit artikel komt overeen met een bepaling van dezelfde aard, voorkomende in alle andere door Nederland gesloten bilaterale verdragen inzake sociale verzekering, en houdt in, dat de voorwaarden, welke de artikelen 4 en 33 der Invaliditeitswet aan de opname in de bij die wet geregelde verzekering stellen (intredegrens van f 5 600 en leeftijdsgrens van 35 jaar), niet gelden voor hen, die vóór hun tewerkstelling in Nederland en vóór het bereiken van de 35-jarige leeftijd in Zwitserland verzekerd zijn geweest. Blijkens punt 13 van het

Aanvullend Protocol wordt deze bepaling ook toegepast op Zwitserse onderdanen, die hebben deelgenomen aan de Zwitserse facultatieve ouderdoms-, weduwen- en wezenverzekering.

Artikelen 12, 13 en 14. Deze artikelen hebben betrekking op de verzekering inzake bedrijfsongevallen en beroepsziekten. De artikelen 12 en 13 behoeven geen toelichting. Artikel 14 is de tegenhanger van artikel 9 en regelt de uitbetaling van renten en toeslagen in het andere land (lid 1). Krachtens lid 2 worden de renten en toeslagen, die door Nederland en Zwitserland worden uitbetaald aan hun eigen onderdanen, die in een derde land verblijven, ook uitbetaald aan de onderdanen van de verdragspartner, die in dat derde land verblijven. Punt 12 van het Aanvullend Protocol bevat een nadere precisering van deze bepaling.

Artikel 26. Het op 27 januari 1937 tussen Nederland en Zwitserland gesloten Verdrag betreffende de ongevallenverzekering (*Stb.* 1938, 14), dat een zeer beperkt karakter draagt, kan bij de inwerkingtreding van het nieuwe verdrag worden ingetrokken.

Aanvullend Protocol

De punten 4, onder *b*, 11, 12 en 13 van het Protocol werden reeds behandeld bij de artikelsgewijze toelichting.

Blijkens de slotalinea van punt 2 zullen van het in werking treden van het Verdrag af in Nederland wonende Zwitsers voor de toepassing van de Noodwet Kinderbijslag kleine zelfstandigen met Nederlanders zijn gelijkgesteld.

De overige punten van het Aanvullend Protocol behoeven geen toelichting.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,
A. A. VAN RHIJN.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
W. DREES.